

[Ole Bjorn Kraft.]

det konservative Folkeparti i den danske Delegation i London kun var repræsenteret ved eet Medlem, og at der saaledes ikke var andre Medlemmer af Partiet, som havde Mulighed for at give eller har givet Tilslutning til London-Resolutionen.

Hvorfor man i øvrigt er saa interesseret i at drøfte dette Spørgsmaal, forstaar jeg ikke, alt efterdi der ikke hidtil her i Tinget er behandlet noget Lovforslag, som har været i Overensstemmelse med denne Resolution.

Fraenkel: Ja, den delegerede i London, som stemte for Resolutionen, det var altsaa mig, og den samme Resolution vil jeg stemme for, hvor som helst jeg træffer den, enten i København eller i London. Og jeg vil mere end det: Jeg vil takke den interparlamentariske Union for, at den har stillet et saa vigtigt Spørgsmaal som dette paa Dagsordenen. Det er meget ofte, at den Slags Institutioner, efterhaanden som de bliver bureaukratiske, brænder sammen og ligesom taber Kontakten med Livet. Det er ikke sket hos den interparlamentariske Union; det kan man se deraf, at de to mest brændende Spørgsmaal i Nutiden er dér begge sat under Debat: Spørgsmaalet om Udvandringen, som jo hænger sammen med Spørgsmaalet om de oversøiske Markeder, og saa den her omtalte Resolution.

Denne Resolution er efter min Mening ganske udmærket affattet. Jeg har kun den eneste Anke imod den, at de, som har konciperet Resolutionen, ogsaa hænger fast i visse Begreber, som er vildledende, og som, hver Gang vi bruger dem her i Diskussionen, ikke gør andet end at vildlede, saa at dette Problem, som er vanskeligt nok at fatte og trænge ind i, bliver endnu mere vanskeligt og endnu mere forvirret. Det viser ogsaa den Mangel paa Forstaaelse, der er overfor det.

Jeg gentager atter og atter, at Karteller og Truster, Fusioner, merger og alt, hvad disse Ting hedder — jeg kunde remse en halv Snes Navne op til — er ikke andet end enkelte Ytringsformer af en ganske bestemt Udvikling, som finder Sted, og som tenderer henimod det, man kunde kalde „de koncentrerede Bedrifter“. Man kan ikke kalde det noget som helst andet; naar man bruger dette Udtryk, rammer man det, der er Centret i det hele, denne vældige Koncentration, den uhyre Koncen-

tration af flydende Kapital, fast Kapital, af Produktionsmidler, til syvende og sidst af Mennesker.

Det er det, der er det afgørende, og derfor beklager jeg i høj Grad, at Resolutionen i London er blevet hængende i disse Udtryk. Det peger noget hen i Retning af, at Forfatterne til denne Resolution maaske ikke selv har været fuldt og helt klare over Indholdet af Begrebet. Hvis Forfatterne af Resolutionen havde hørt den Diskussion, vi her har ført om Emnet, vilde Haaret have rejst sig paa deres Hoved, og det vilde have været, som om vi havde taget hele Resolutionen og smidt den i en Balle, som Bunden var ude af, saa den gik herunder med det samme — og dermed var den altsaa færdig.

Ud af dette verdensomspændende Problem, ud af dette det vigtigste konstruktive Element, der findes i Nutidens Udvikling, er der blevet en Diskussion, der har drejet sig om nogle Smaaterier, om Prisaftaler hist og Prisaftaler her. Jeg skal indrømme, at Spørgsmaalet om Prisaftaler falder ind under det Begreb, vi burde have diskuteret her, men det er kun et Udsnit af dette Begreb, et Udsnit, der langt, langt fra er det vigtigste Udsnit, medens det, der virkelig betyder noget, overhovedet slet ikke berøres.

Resolutionen er jo Udgangspunktet for det hele, og hvad er det saa, denne Resolution siger? Den siger ikke videre end dette, at disse Karteller, Truster og lignende S sammenslutninger er naturlige Dannelser, og det kan derfor ikke nytte noget at forsøge paa at slaa dem ned. Det indrømmes desuden, indirekte i hvert Tilfælde, at det er Dannelser, der gør Nytte, de gør nemlig stor Nytte paa Økonomiens og Teknikkens Omraade, men føjes der til: desuden kan de være skadelige i deres Virkninger. Maa jeg spørge, om der er nogen her, som tør modsige, at de eksisterer, eller at de kan gøre en vis Nytte, eller at de kan virke skadeligt? Det er der selvfølgelig ingen Mennesker, der tør. Og saa siger Resolutionen om denne Skadelighed — og da de skadelige Virkninger navnlig viser sig paa de sociale og politiske Omraader, er der ganske særlig Grund for os til at tage os i Agt for disse skadelige Virkninger —, at om der endelig sker en Ulykke i Økonomien eller Teknikken, gør det ikke saa forfærdeligt, men hvis den sker i de sociale Forhold eller i Politikken, er det meget, meget værre, thi dér berører de direkte Mennesket. Og saa hævder Resolutionen, at i Offent-